

STOWARZYSZENIE PRZYJACIÓŁ
PALACU DONNERSMARCKÓW
SIEMIANOWICE ŚLĄSKIE

ŁĄCZYMY SIEMIANOWICKĄ KULTURĘ

Raport z II
warsztatów

Human Smart
Cities

22 września 2020 roku

STOWARZYSZENIE PRZYJACIÓŁ
PALACU DONNERSMARCKÓW W
SIEMIANOWICACH ŚLĄSKICH
"PAŁAC INSPIRACJI"

SPIS TREŚCI

Strona 3

Human Smart Cities

Strona 4 - 5

Projektowanie partycypacyjne,
jako element Human Smart Cities

Strona 6 - 9

II warsztaty. Cel , przebieg
i wnioski ze spotkania

Strona 10 - 11

Ryzyka projektowania
partycypacyjnego

HUMAN SMART CITIES

Czyli miasto współzarządzane przez mieszkańców

Projekt „Zintegrowany, partnerski system monitoringu i informacji o mieście jako narzędzie wsparcia rozwoju społeczno-gospodarczego Siemianowic Śląskich”, ma za zadanie zwiększenie jakości podejmowanych przez samorząd decyzji w oparciu o wartościowe dane o mieście. Ponadto ideą Human Smart Cities jest zaangażowanie Siemianowiczian oraz włączenie ich w procesy decyzyjne poprzez nowoczesne technologie, jak również inne innowacyjne rozwiązania z zakresu zarządzania miastem.

My do tego celu wybraliśmy **metodę projektowania partycypacyjnego** (ang. Participatory Design, czasem Co-Design, Co-Creation), którego ideą jest włączenie w proces tworzenia rozwiązania kluczowych interesariuszy. Szczególną uwagę poświęca się ostatecznym użytkownikom, których wiedza i doświadczenie stanowią ważny element procesu projektowego.

PROJEKTOWANIE PARTYCYPACYJNE JAKO ELEMENT HUMAN SMART CITIES

Stowarzyszenie Przyjaciół Pałacu Donnersmarków w Siemianowicach Śląskich "Pałac Inspiracji" mając na celu zbudowanie przyjaznego i atrakcyjnego otoczenia dla działalności podmiotów sektora kultury i publicznego na terenie Kompleksu Pałacowo-Parkowego, zaproponowało metodologię Service Design, ze szczególnym uwzględnieniem elementów projektowania partycypacyjnego.

W tym celu do procesu projektowego zostali zaproszeni mieszkańcy Siemianowic Śląskich, będący jednocześnie zaangażowani w działalność kulturalną i/lub publiczną na terenie miasta. Dzięki ich wiedzy i doświadczeniu możliwe było zebranie kluczowych informacji o potencjale, potrzebach, bolączkach oraz poszukiwanych korzyściach.

Zebrane informacje posłużyły do dalszego procesu projektowego, którego kolejne fazy obejmują: skonsultowanie wypracowanego rozwiązania z użytkownikami, pilotaż oraz wprowadzenie niezbędnych korekt.

WŁĄCZENIE MIESZKAŃCÓW

Włączenie mieszkańców na wczesnym etapie planowania miejskiego, ma na celu dogłębne zrozumienie ich potrzeb, by następnie stworzyć wspólną przestrzeń do podejmowania demokratycznych procesów decyzyjnych. Taki sposób kreowania miasta jest ważny nie tylko ze względu na poczucie przynależności i wpływu, który generuje wśród mieszkańców, ale również zaufanie do władzy lokalnej i planowania publicznego, które może rozwinąć. Są to zaawansowane narzędzia partycypacji społecznej, które wymagają strategii osadzonej na dialogu i współpracy, a w kolejnych krokach realizacji wspólnie wypracowanych rozwiązań czy decyzji. Wszystkie strony biorące udział w procesach partycypacyjnych biorą na siebie odpowiedzialność za dotrzymanie zobowiązania, budując w ten sposób wspólną przestrzeń działań opartych na zaufaniu i współpracy.

Kluczowe elementy projektowania partycypacyjnego

- Wszyscy interesariusze tj. administracja publiczna, lokalna społeczność, specjaliści, organizacja pozarządowe, biznes, są włączeni w proces projektowy.
- Na proces projektowy najczęściej składają się fazy: analizy i odkrywania, definiowania kluczowych problemów, kreowania rozwiązań, prototypowania i testowania z użytkownikami, nanoszenia usprawnień i ewaluacja.
- Interdyscyplinarny i wieloetapowy charakter procesu wymaga czasu i istotnego zaangażowania projektantów.

II WARSZTATY

II warsztaty projektowe odbyły się 22 września 2020 roku na terenie kompleksu pałacowo-parkowego w Siemianowicach Śląskich. W spotkaniu wzięli udział mieszkańcy miasta. Warsztaty poprowadzili doświadczeni doradcy z zakresu tworzenia strategii miejskich - Piotr Bańczyk i Paweł Wyszomirski. Ze względu na dodatkowe wyjaśnienia i konieczność dłuższego wprowadzenia uczestników spotkania w charakter projektu, program został dostosowany do potrzeb grupy.

Cel spotkań

Głównym celem sześciu międzysektorowych spotkań jest zebranie informacji potrzebnych do wypracowania **usługi wsparcia procesu rewitalizacji kompleksu pałacowo-parkowego przez Stowarzyszenie Przyjaciół Pałacu wraz z podmiotami sektora publicznego i kultury, budując do 2023 r. dla ich działalności atrakcyjne otoczenie i ekosystem.**

Podczas II warsztatów projektowych skoncentrowano się na poszerzeniu informacji na temat potencjalnych partnerów usługi uwzględniając perspektywę mieszkańców miasta. Ponadto zebrano dane dotyczące potrzeb i oczekiwań mieszkańców w zakresie otwartej przestrzeni Pałacu.

Zdjęcia: II warsztaty , 22.09.2020 r.

PRZEBIEG SPOTKANIA

Podczas warsztatów wprowadzono uczestników w tematykę projektu Human Smart Cities, zaprezentowano założenia rewitalizacji Kompleksu Pałacowo Parkowego w Siemianowicach Śląskich i jej przebieg oraz rolę Pałacu w działaniach na rzecz kultury, przedstawiono oczekiwania dotyczące rezultatów wypracowanych podczas warsztatu I oraz omówiono, usystematyzowano i uzupełniono informacje na mapie interesariuszy wypracowanej podczas I spotkania projektowego.

Kluczowe działania i wnioski

Podczas spotkania przeprowadzono wywiad pogłębiony umożliwiający doprecyzowanie kategorii interesariuszy wypracowanych podczas pierwszego warsztatu. Uczestnicy uzupełnili konkretnymi nazwiskami i nazwami instytucji wcześniej opisane grupy. Dodatkowo wprowadzono kryterium "bliskości relacji", czyli możliwości zaangażowania się emocjonalnego w działania realizowane na Pałacu. W ten sposób wyłoniono naturalnych Partnerów historycznego kompleksu.

URBAN RENEWAL
CO-DESIGN YOUR PLACE
THE STABLE FOUNDATION
INTERNATIONAL
SERVICE DESIGN
INNOVATION

SIEMANOWA
KULTURA

RYZYKA PROJEKTOWANIA PARTYCYPACYJNEGO

Pomimo rozwoju wiedzy i doświadczenia osób zaangażowanych w moderację działań społecznych, przy równoległym wzroście zaangażowania społecznego, obserwuje się trudności i ryzyka płynące z uspołecznienia procesów zarządzania miastem, które warto odnotować. Na powyższe zjawisko mają wpływ coraz bardziej złożone zagadnienia oraz ich nieprzewidywalność. By dogłębnie przeanalizować, a następnie rozwiązywać problemy miast i społeczności, konieczna jest specjalistyczna wiedza, czas, zaufanie i środki, a każdy z powyższych czynników może stanowić istotną barierę w przeprowadzeniu długoterminowych działań partycypacyjnych.

10

"Projektowanie partycypacyjne", Global Compact Cities Programme

To raport podsumowujący 9 studiów przypadku z Australii, Kanady, Chile, Kenii, Meksyku, Norwegii, Paragwaju, Turcji i USA.

Kluczowe wnioski z badania mówią o:

- istotnych korzyściach i preferencjach na rzecz interakcji i zaangażowania ludzi w przestrzeni fizycznej względem on-line,
- użycie odpowiedniego języka dostosowanego do odbiorców i kontekstu jest kluczem do udanej komunikacji z interesariuszami,
- kluczową rolę odgrywają animatorzy i użyte przez nich narzędzia; moderacja musi być dostosowana do grupy i kontekstu,
- materiały wizualne są pomocne w przekazywaniu idei oraz działają jako skuteczny „przełamywacz lodów” w rozpoczęciu dialogu i pracy grupy.

Źródło: Martha Patricia Galán Aguilar, "Participatory design for urban spaces", https://citiesprogramme.org/wp-content/uploads/2019/10/participatory_design-report_web.pdf

CZAS OKREŚLONY RAMĄ PROJEKTU

Działania oparte o projektowanie partycypacyjne i włączenie mieszkańców w proces decyzyjny wymagają czasu i długoterminowej perspektywy. Jeżeli działania są realizowane projektowo, a nie systemowo, istnieje ryzyko zrealizowania krótkoterminowych celów (spotkania, warsztaty, imprezy), bez trwałego zaszczepienia idei współdecydowania i współodpowiedzialności za miasto i najbliższe mieszkańcom otoczenie. Wśród bardziej wnikliwych uczestników może pojawić się wrażenie "tymczasowości" i "pozornego uczestnictwa". Jednym z możliwych rozwiązań może być wprowadzenie na poziom strategii miejskiej systemu włączania i edukacji mieszkańców i organizacji pozarządowych w zakresie współdecydowania. Ma to szczególne znaczenie na etapie wdrażania rozwiązań (realizacji obietnicy) i ich ewaluacji.

BRAK ZASOBÓW

W wielu miastach i gminach wciąż brakuje dedykowanych zespołów, departamentów lub pełnomocników ds. rewitalizacji, partycypacji czy dialogu z mieszkańcami. Ograniczone zasoby ludzkie i finansowe mogą skutkować tymczasowym zaangażowaniem zewnętrznych konsultantów, którzy nie zawsze mogą mieć możliwość budowania długofalowych relacji i wiedzy, a także ewaluacji i usprawniania projektów po ich wdrożeniu. Jednym z możliwych rozwiązań jest powołanie dedykowanej instytucji, choć jest rozwiązanie kosztowne i nie zawsze możliwe. Inną propozycją wydaje się zbudowanie miejskiej bazy wiedzy o archiwalnych działaniach czy badaniach. Interaktywna baza realizowana w ramach Human Smart Cities może częściowo wypełnić lukę wiedzy i zasobów o dotychczas zrealizowanych działaniach, a także wnioskach i rezultatach płynących ze społecznej aktywności mieszkańców.

BRAK WIEDZY I DOŚWIADCZENIA

Działania oparte o projektowanie partycypacyjne, są procesami długofalowymi i wielowątkowymi. Istnieje ryzyko, że połączenie krótkoterminowych działań projektowych z brakiem zasobów finansowych i osobowych skutkuje niesatysfakcjonującym poziomem rozwoju kultury partycypacyjnej w mieście. Dodatkowo władze mogą nie zdążyć wykształcić kompetencji, relacji i wiedzy niezbędnych do samodzielnych działań w obszarze projektowania partycypacyjnego. Jednym z możliwych rozwiązań jest zlokalizowanie w strukturach miasta miejsca i osoby odpowiedzialnej za zbieranie danych o dotychczasowych działaniach partycypacyjnych.

STOWARZYSZENIE PRZYJACIÓŁ
PAŁACU DONNERSMARKÓW
SIEMIENOWICE ŚLĄSKIE

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Fundusz Spójności

